

თეატრი სსოვნება

ათეატრთ სკლიცრატურთ აქრნალი

ბიკენტი (ჭოლა) ლომ-თათიძე—სპ. მცირიშვილი
ჭოორე სათათბიროს დეპუტატად
ნამყოფი.—მეფის შოადგილემ
ნება დართო, კავკასიაში იცხოვე-
როს.

თანამედროვე ომის ერთი სურათთაგანი
(იხ. ამავე ნომერში გვ. 7)

ისიდორე რამიშვილი
პირველ სათათბიროს დეპუტატად
ნამყოფი. დასჯილი. მეფის შოადგი-
ლემ ნება დართო თბილისის გუბერ-
ნაში იცხოვროს.

ახალბან გაიხსნა

ს ა ხ ა ლ ი კ ლ უ ზ ი

მროვიზორის **ა. ს. ახვლედიანი**ს
(სამხედრო ქუჩისა და გოლოვინის არსებულ-
ტის კუთხე), (5—4)

ს ა ხ ა ლ ი კ ლ უ ზ ი

სამშაბათს, 21 აპრილს, თბილისის ქართ. დრ.
დასის მსახ. ამს-ბის შიერ წარმოდგენილი იქნება:

ნაკალმონ და ყოზეზინა

პიესა 4 მოქ. ბარისა
მონაწილეობს მთელი დასი.

აღვ. ფასი 1 მ. 20 კაღან 10 პაღ.
დასაწყისი სად. 7 1/2 საათზე.

რეჟ. მ. ქორელი

ახალი კლუზი

დღეს, 19 აპრ. დრამატულ სსხ.
თათნობით წაიკითხვეს ა. მჭედლიშვილის
ბიბლიურ თქმულებას

ანგელოსთა აჯანყება-ს
გამართება კამათი. დასაწყისი 12 ს.

დღეს სხალნო სასლში გამართება
მ. ჭიაურელის დილა
დასაწყისი დილის 12 საათზე

საბურთალოს თეატრი
დღეს ნ. გოცირაძის და გ. იარდანიშვილის
მონაწილეობით წარმოდგენილი იქნება

რაცვინახავს-ველარნახავს
დასაწყისი სადამოს 7 1/2 ს.

ჩამალადგვის თეატრი
დღეს ს. სვიმინაძის საბუნებისმეტყველოდ წარმ. იქნება
კაი გრაკი

ფელიწადი
მისამე

მიიღება ხალმონარა 1915 წ.
ყოველკვირეულ სათეატრო, სალიტერატურო,
სახელოვნო და საზოგადოებრივ თურნალ

წლიურად 5 მ.
ნახევარი
წლით 3 მან.

„თეატრი და ცხოვრება“-ზე

აუმორისტულ განყოფილებით და შარეებით

„თეატრი და ცხოვრება“ ყოველგვარ ჯგუფურ-დასურ მიმართულებების გარეშე
თურნალი უმთავრეს ყურადღებას მიაქცევს სცენის, სიტუაცია-კაზმულ მწერლობის,
მუსიკის, ქანდაკების, სამხატვრო-სახელოვნო და საზოგადოებრივ მოვლენათა
გარკვევას. ყოველ ნომერში დაიბეჭდება საინტერესუარ პიესა.

შ ა ს ი: წლით 5 მან., ნახევარი წლით 3 მან., თითო ნომერი 10 კაპ.
ფულის შემოტანა ნაწილნაწილადაც შეიძლება: ხელის მოწერის დროს 2 მ.,
მარტის გასვლამდე 2 მ., დანარჩენი 1 მ. ენკენისთვის 1.

ელმოწერა მიიღება: რედაქციაში (სოროპანი-ს სტამბაში) დილით 9—2 ს.,
სალამოთი 5—7 ს., თურნალ-გაზეთების კანტორა „განთიად“-ში, „ცოდნასა“
წიგნისავეპროში, რკინის გზის სახელოსნოში — ალ. ძაძაშვილთან, ქუთაისში
თ. შთავრიშვილის წიგნთ სავაჭროში ს. ეპიტაშვილთან

მიიღება განცხადებანი თურნალში დასაბეჭდათ. განცხადების ფასი: 1 ევ.
ორიგებით, 2, გვ. კორპუსის პუკარი ერთ სვეტზე 25 კ. 3-ზე—20 კ., 4-ზე—15 კ.
ფული და ყოველგვარი მასალა უნდა გამოიგზავნოს იოს. იმედაშვილის სახელზე.
ფოსტის მისამართი: Тифлиси, Ред. „Театри да Цховреба“ Иосифи Имедашвили
რედაქტორ-გამომცემელი ანნა იმედაშვილისა

№ 16

წელიწადი
1915 წ

წელიწადი 5 მ., ხანგრძლივად 3 მ., ცა
კონომერი 10 კ. ხელის მოწერა მიიღება „საბუნების
რაპანის“ სტამბაში. მისამართი: თბილისი
რედ. „თეატრი და სცენა“ № 1. იმედაშვილი

ხელ-მოწერული წერილები არ დაბეჭდვ-
ბა.—ხელთნაწერები საკუთრებისამებრ შეს-
წორდება.—რედაქტორთან პირისპირ მო-
ლაპარაკება შეიძლება „სორაპანის“ სტამბის
კანტორაში—დღით 9—2 ს., საღამოთი
5—7 ს., ტელეფონი № 15-41

№ 16

კვირა 19 აპრილი

1915 წ.

19 აპრილი

მოზარდებმა
ჩალა დააწვეს?

ქართული თეატ-
რის სახარებო რომ
დღითი-დღე ფართოვ-

დება, ეს უკვე ცხადია.

ახალი დღის ხალხით ესწრება წარმო-
დგენებს... სამწუხაროდ სრულიად უყურ-დ-
ღებოდ არის მიტოვებული მოზარდი თაო-
ბა: არც საბავშვო წარმოდგენა, არც სალი-
ტერატურა დღეა, არც კონცერტი...

შარშან თუ შარშანწინ საბავშვო დღე-
ბი გაიმართა; უნდა გენახათ ბავშვების აღტა-
ყება, გამოცოცხლება და მაშინვე იტყოდით,
რომ თუ წარმოდგენა-კონცერტი საჭი-
რო, უმთავრესად ბავშვებისთვის...

საჭიროა თეატრის მესვეურებმა, საყმა-
წვილო ეზრანლების ზედამხედველობა და დრამა-
ტურგებმა (პიესების დაწერვით) ამ გარე-
შობებს ყურადღება მიაქციონ, ბავშვთა სუ-
ლიერ დაკმაყოფილებაზე და ეზრუნონ...

გული გიკვდება, როდესაც ჰხედავ სუ-
ლიერ სახარდოს მოწყურებული ბავშვები რომ-
გორ უნაზროდ ჰკარგავენ დროს, ან კარჩა-
კეტდებიან არიან, ანუ ისეთ წარმოდგენებ
ზე დაიარქვიან, რაც მათ არ შეეფერება!..
ეს ნაკლი უნდა შეივსოს...

ჭირში მგლის თავზე სახარებებს კით-
ხულობდნენ, ის.კი—დამაცა მთა-
ვრთად. ზე ცხვარი გადადისო...

ქვეყნის სისხლისა და ვაზარდნილ ლეშის
ოშვიდარი ასდის, სახელმწიფონი სახელმწი-
ფოთა ჩასანთქმელით არაგითარ საშუალებას
არ ვრდიდებთან, საკუთრივ ჩვენი სამშობლო,
კოხაკისა არ იყოს, ლამის შუაში გამოიქ-

ულიტოს და ჩვენს ზოგიერთ მესვეურთ-
კი—ქვა შეუგდლით, თავი შეუშვარიით—და,
თუ ჩვენი სიტყვა არ გაიმარჯვებს, ქვა
ქვაზედ ნუშეც ყოფილაო...

აზრთა სხვადასხვაობა, საზოგადოებ-
რივი გარკვევა, თქმა არ უნდა, სასურველია
—უამისოდ ხომ არც თვითაზროვნება შე-
გვეძლებოდა და ერთ ადგილს გავიყინებო-
დით,—მაგრამ ერის ცხოვრებაში ხშირად
ისეთი წუთები სდგება ხოლმე, როდესაც
ყოველი წრის, ჯგუფის თუ კერძო პიროვნე-
ბის „შე“, საკუთარი გულითქმა უკანა
რიგზე უნდა ჩამოვდეს და მთელი ყურად-
ღება, გულისყური სამშობლო ქვეყნის სვე-
ბედის მოწყობას მიექცეს...

ბევრი ისეთი სიტყვა, რაც ათიოდე
წლის წინად გამოდგებოდა, ახლა აღარ
ივარგებს, ბევრი ისეთი ჯგუფური თინიანო-
ბა, რომელიც ერთს მეორისაგან გვითშავდა,
დღეს აღარ გამოდგება: ურთიერთის გაცლ-
ვა, „დასამარება“, პირდა ქონით მოწინააღ-
მებრე მხრის ფეხქვეშ გაქვლევა, ჩვენი ქვეყ-
ნის ლეღვანდელ მდგომარეობას არ მოუხ-
დება...

ჩვენი ქვეყნის სახელმწიფოებრივ-სფლავ-
ბრივი მოწყობა, გლეხთა სულიერ-ქონებრი-
ვი დაწინაურება, ვაჭრობა-მრეწველობის
განვითარება, მიწა წყლის გონიერი გადამუ-
შავება,

მიწა-წყლის სიმცირით შე-
ვწრობებულ იმერთა ამერეთში გადამზინა-
ვება, დაბლოს—აქარელითა და სხვა მთა-
რეობის მოწყობა, მათი ნაწილობრივი დაწინა-
ურება, ქართული თეატრის განვითარება, დასა-
რულად სახალხო თეატრის, მისი მოწვევა სამ-

კითხველოების და სხ. მოწყობა ისეთი მძიმე, მაგრამ საპატიო საქმეა, რომ ყველამ, მემართულეებისა და რწმენის განურჩევლად, როგორც წინადაც გვითქვამს, ამ დარგში ერთად უნდა ვიმუშაოთ...

ჩვენი ქვეყანა წინ მიდის, დემოკრატია ძლიერდება, ხალხი ძილისაგან ერკვევა და ქვეყანას ისლა ენატრება, ამ ხალხის მესვეურად თავგამოდებულით, ე. ი. იმათ, რომელნიც საზოგადოებრივ აზრსა და საქმიანობას ჰქვნიან, ახლა მაინც გაითვალისწინონ, რომ ჩვენი ქვეყანა ღღევანდელ მძიმე პირობათ მხოლოდ მათი ურთიერთის შეთანხმებით, ერთმანეთის დახმარებით დაახწვეს თავს...

დაე, თავთავისი რწმენა გვექონდეს, მაგრამ ჟამსა ქვეყნის გაქირვებისასა ერთად უნდა ვმოქმედებდეთ, ზურგითზურგს მიყუღებულნი...

***

ის მხარე, სადაც ვიტანჯებოდი, სამშობლოვ, შენგან დაშორებული, შენი შეილების სისხლით ირწყვება, კვლავ ბრძოლის ველად გადაქცეული

და ვ-ნ უწყს ახლა სად არი, სადა, იმავე შეილების კუბო-სამარე?... შენ გეკითხები, ჩემო სამშობლოვ, თუ იცი, ბედკრულს, მითხარი რამე!..

ქნარი

მ ს მ რ ხ ა მ ი

მუყაითი მუშა კაცი იყო გიო. .

თუმცა შრომის ფასს იმდენს არას აღეცდნენ, მაგრამ ის მაინც თავ-დაღუზოგავად მუშაობდა ..

დილიდან დაწყებული სადილობამდე და სადილობიდან შედამებამდე ისე ხალისიანად გაჰქონდა და გამოჰქონდა ტივის ხის გულში შეჭრილი ხერხი, რომ წუთითაც არ შეისვენებდა, შუბლიდან მოწურწურე მადლიან ოფლსაც კი არ მოიწმენდა..

— ქა, დღეს რა ადრე ავილია ხელი სამუშაოზე—უთხრა გაკვირვებულმა კოლმე გიოს, როცა ის ჩვეულებრივ დროზე უფრო ადრე მივიდა სახლში.

— ადრე კი არა, რალაც შეუძლოთა ვარ, დღედაკაცო.

— უბიეე!.. რა დაგემართა ქა!

— ნუ გეშინიან საიმისო არაფერია. ეს არი მუშაობას მოვეცი, თორემ ისე რა მიქირს.

— მაინც, რა გტკივა, არ იტყვი, კაცო.

— რა ვეცი ე ოხერი ჩემს სიცოცხლეში თითის ფრჩხილიც კი არ წამოატკინია და დღეს კი რალაც ვეშაქად, როცა სადილობა გავათავე, ოფლში გაწუწულ პერანგის ამარა მივწეკი ფიცრებზე და მტკერის ცივი ნიათი ნასიამოვნებს ტკბილად ჩამძინებოდა... გამოღვიძება და მთელი სხეულის გათანგვა ერთი იყო. თავს ძალა დავატანე, იქნება როგორმე მუშაობაში გამოვიშუშო მეთქი, მაგრამ შენც არ მომიკვდე..

— უი, დამიდგეს თვალი, ქა! რალა წყალში ჩავვარდე!

— გეუბნები, არაფერია მეთქი. გაივლის. შენ ერთი ლოგინი დამიგე და მეტი არა მინდა რა.

— ეჰ, ღმერთო! რალა ეს გვინდოდა, შენი მადლის ქირიმე—მწარედ ამოიხენეშა მართამ და წალოდან საჩქაროდ ამოყარა ლოგინი.

გამოკეთების მაგივრად, რაც დრო გადიოდა, მით უფრო უარესად ხდებოდა გიო... სიცხისაგან ცეცხლი ეკიდებოდა... ჰპორავდა, მოუსვენრად ტრიალებდა საწოლში...

რამდენჯერ არ ეხვეწა მართა, ექამს მოგყევან, წააშლს მოგცემს და კარგად გახედებო, მაგრამ არ იქნა და არ გაიგონა...

დაატყო თუ არა მართამ, რომ საქმე მართლა ცუდათ იყო, ქმრის დაუკითხავად მაშინათვე ექიმისაკენ გაქანდა..

ლამის ათი საათი იქნებოდა, როცა ექიმის ეტლი ავადმყოფის სახლთან გაჩერდა

— უჰ! ეს რა ბული დგა!—ოთახში შესვლისთანავე წამოიძახა ექიმმა: აბანოა თუ რა არის! გამოალეთ ოდნავ ფანჯარა!

ექიმი მივიდა ავადმყოფთან. გადაჰხადა ერთი საბანი. მეორე, მესამე და... შეჭკივლა პართას: ეს რა ვიქნიათ, ჰა?!.

— რა იყო, ბატონო!

— რა და ისა, რომ კაცს ანთება თავში სცემია და თქვენ კიდევ ამდენი საბნები დაგიყრიათ ზედი!..

— რა ვქნა, შენი ჭირიმე, გაციებული ვახლდათ და იქნება ოფლი იღინოს მეთქი...

— ოფლი! ოფლი!— გაჯავრებით იმეორებდა ექიმი და თავს იჩქევდა. — ბართვით ეს ორი საბანი! ერთიც ეყოფა!

— ეხლავე, შენი ჭირიმე...

— რატომ აქამდის არ შემატყობინეთ!

— რა ვქნა, გენაცვალე, არ მინდა, ისეც მოვჩრებიო და...

— ხო და ახლა თქვენვე მოარჩინეთ?

კაცს ვიდრე სიკვდილის პირზე არ მიიყვანათ, თავს არ მოიფხანთ!

— ექიმო! ექიმო!..

— გვიანდაა!— გულში ჩაილაპარაკა ექიმა, საწერ-კალამი მოითხოვა, გამოუწერა რალაც წამალი და წავიდა...

რა ღონისძიება არ მიიღო, რა წამლები არ მიიღებინა საცოდავმა მართამ შეწუხებულ გიოს, მაგრამ მაინც ველარაფრით ველარ გამოაბრუნა სიცოხლისაკენ...

ავადმყოფს ენა ჩაუვარდა, ცნება დაეკარგა, გაბმული კენესა სიკვდილის მომასწავებელ ხრილად გადაექცა...

ღამის ხუთ საათზე მკერდის უქანასკნელ ამონაქშენს თან ამოჰყვა ტანჯული სული ტანჯული მუშისა...

მხატვარი ვანო

მიხეილ ლელაშვილი
სახალხო სტუდენტობაზე, მალექსე (სწერდა) „ჩუქვილია“ და ხხ. უკანასკნელად ჟუჟ. „სუსის“ რედაქტორობდა. ამ წამად ძალზე დაავადებულია და მთავარსებულა მიხეილას საავადმყოფოში

ვანო მხატვარი იყო. სიცოცხლით სავსე. ახალგაზდა. მასზე დიდ იმედებს ამყარებდნენ.

სასწავლებელი რომ დაამთავრა, იგი უცხოეთს გაემგზავრა, რათა საუკეთესო მხატვართა ნაწარმოებთ გასცნობოდა... მაგრამ მშობლიური მთა-ველი, რომელიც დი ხანია არ ენახა, თვისკენ იწვევდა, და როცა ნაცნობი მთები წარმოუდგებოდა, ან მოელანდებოდა ტკბილი რაკარაკი ნაკადულთა, ჩხრიალი ჩანჩქერთა— ჭრუანტელი აიტანდა, ყურში ჩაესმოდა ხმები მოწოდებისა და ეანოს სამშობლოსკენ იწვევდა.

რალაც დაფარული შემოქმედება ვანოს გულს სწვამდა... დაავდა მის არსებას და სიციხიანივით იგი ერთი მუზეუმიდან მეორეში დარბოდა, მხოლოდ წამით შეჩერდებოდა ხოლმე გამოჩენილ მხატვართა ფრესკების წინაშე და ცეცხლივით აინთებოდა, რალაც გაიტაცებდა... ტირილით გარეთ მორბოდა.

ვანომ ასეთ ტანჯვაში რამდენიმე ხანი საზღვარგარეთ დაპყო და სიხარულით აღტაცებულმა ბოლოს სამშობლოს მოაშურა.

მშობლიურ მიწაზე ფეხი შემოსდგა. ბუმბერაზ ზეთის თვალის მოავლო, მოისმინა მზული გიჟ მდინარეთა და ვანო უფრო აენტო... შემოქმედების ტანჯვამ იტანა იგი. და მან სოფელს მოაშურა, იმ სოფელს, სადაც ის დაიბადა და დიდი, დიდი ხანი იყო არ ენახა სოფელს მოაშურა, რომელიც მისი ნუგეში იყო, რომელიც მას უყვარდა, სადაც გაატარა ტკბილი ბავშვობა, სადაც იზრუნო მან საუკეთესო წუთები თვისი სიყრმისა.

გულით მიენდო იგი საყვარელ სოფლის ჰაერს... სიხარულით მის პაწა გორაკებს მოველო. მიესალმა გიჟმაქ მდინარეს, რომელიც ამწვანებულ სოფლის შუა მინავარდობდა. ვანო საყვარელ სოფლის მიწაზე ნუკრივით რბოდა, კოცნიდა ყოველივე მცენარეს, თავს ევლებოდა...

დიდი, დიდი იყო მისი სიხარული...

ი. ჩინჯი

(შემდეგი იქნება)

სამეხოს ზღვაზე

(მანიატურება)

III მოგონება

ცისფერი ფრთიანი პელები ღონეზიხილი დაფენილიყენენ გზატკეცილზე და სიკვდილით დანახუნთქნი, თრთოლვით, ცახცახით ელოდენ უკანასკნელ წუთს. მღუმბარედ აზიღულ ნაძვის მწვერვას, მწერთა გუნდი უკანასკნელად უვლიდა ფერხულს და შემდეგ ძალმიღებული მოცივიოდენ ძირს. მზის მკრთალ სხივებით დასერილ ივრცეში ისმოდა სიკვდილის ქშენა. ნელი სიო ფერმკრთალ ფოთლებით ფარავდა მიწას. სიჩუმით მოცულ ბაღს, რომელშიაც ჩვენ ვისხედით, სიკვდილი ევლებოდა თავს. შენს მგზნებარე მკერდზე

კი, ამ დროს იფურჩქნებოდა ორი კუკური და მათ შორის პაწა ოქროს ჯვარი ისე ირხეოდა, ვით ყვავილთ ფოთლებზე მაისის ნაბი. სულგანაბული შევეყურებდი შენს თვალთა ციმციმსა და უსაზღვრო ვნებით მიძგერდა გული. ამ დროს ჩვენ შორი ახლო გაჩერდა სულის დამწყულვლებელი, თითქმის შიშველი აზრლილი.

— ვინა ხარ, ვინა?

— მაწანწალა! შიმშილისაგან ღონეზიხილი.

შემრცხვა, გავწითლდი, შენს კალთაში ჩავხალე თავი. მითრთოლვარე ხელით ჩამოგლიჯე ოქროს ჯვარი, გადავიხრალე მთხოვრისაკენ და მივაძახე:

— წაიღე! წაიღე!

— რა ჩაიღე! თავხედა! შმაგო!

— რამ გაგაფთირა? მაწანწალასაც ხომ უნდა შეველა?

წახველ გულცივო! მე დავრჩი მარტო. პირქვე დავეზხევე და ავქვითინდი.

მახსოვს ყველა ეს! მახსოვს. მაგრამ რა ექნა? ჩემ ცხოვრების ცარიელ სიღრმეს, ეს მოგონება მინც ვერ ავსებს.

IV უმანკება

რა მომხიბლავი სურათი იშლება თვალწინ, როდესაც უტკეპრ უმანკო ბავშვთა ბუნების წიაღში თავისუფალ ცქრილს. ერთად არიან ქალნი და ვაჟნი. ნეტარების სხივი გამოკრთის მათ თვალეზში, ნახი უმანკო ღიმილი ისე ისხივონენებს მათ სახეს, ვით ცისარტყელა წვიმის წვეთებით დასერილ ჰაერის სიერცეს, მაგრამ, აი სიყმაწვილის ხანა მალულად წამოეპარა საბრალოებს, ვნების ტალღები ჩქროლდა მათ გულის სიღრმეში, და რომ დაიკონ უმანკობა, მოთამაშეთა ბანაკი ორად გაიყო!

რა ენა! სიყმაწვილეთ და უმანკობა ერთად არ სუფევს.

მის. ხომალაქი

შ ა ვ ი ნ ი ბ ნ ი

(შ. არაგვისპირელის შემოქმედება)

(ავტორტელმა. რბ. თ. და ც. № 14)

შ. არაგვისპირელი მთელ შემოქმედებაში ნელი ნაბიჯით დასერიანობს შავი კაცი, რომელსაც ხელში ცელი უჭირავს და სხობს უოველივს, რაც კი აღმავანს გარს შემოჭხლართვით. ეს კი მიტომ სჭირდება, რომ ღდა მანის „შიშველი სულია“ იხილოს, გაიგოს, თუ რა არის ადამიანი, ზიროვნება, როგორია მისი ზიროვნე-უოთილობა, და როგორ თანდათანობით ილეკება იგი სახოკადოების მიერ, რომელიც ბინძურ და ზუროლეულ ქაობს დემსკავებას. შ. არაგვისპირელის ძიების სჯანი ზიროვნებას, სწორედ აქ იშლება, ისპობა. „ნუ თუ ჩუნი სახოკადოება ისე დაშობრეპულია, რომ ზიროვნების წაშლა მატრე ადვილად შეუძლიანო?“ (რცინათელაჲ) მატრამ ასე უოთილას: „ზერ მთელი სოფელი, დღებულ ხხით, საშინელ, ლაუე გვერცხის სურს ზიროვნობაქებს გიორგის... კალკი, ბრმა, ყრუ. მახინჯი სულით, გულით და მთლად სხუელით, გამონერწყეპული თავის ხნოვანებით, ქალი და კაცი ერთმანეთს არ ცდის, ერთმანეთს ეჯიბრება, რომ უფრო მეტად აყოლოის ჭკერი გიორგის დასახრნობად. მის სოფელიდან გასძეკებლად... რაუდენამე ზირომა ხმა აიძლდა, რომ გონს მოკვეყნას ეს ბრბო, გაუთვალისწინებინა მისთვის საქმის მსჯელაობა... ზიროვნებას სასმარლდეებ, თავიანთი გაუგებრობის მიხეცით. „ზიროვნებასთან ანგრომის გასწორება არ ჭსურს აც ერთსა! და, ისე შელახეს ზიროვნება, ისე გაამახრავეს, რომ იგი ციცინათელას, ამ უმნიშველო შწერსაც კი შეჭხატრის. რატომ? მიტომ, რომ აკერ, ქარიშხლის დროს, თუმც ეს სასტიკი ქარი საშიელი სიძლიერით ებრძვის, ჭსრდილობის, თუმც შეუტრებლივ მის ზიროვნების წაშლას, იგი მინც თავისას არ იშლის“, იგი კვლავ ანათებს და ციცინათელა ციცინათელად ჭკვდება, ზიროვნება შენახულია. ადამიანი?—ადექ სასტიკი გარემოება ხელს უშლიდაც, ეწინააღმდეგოს, ზიროვნებამ თავის უკანასკნელ სულის ამოხდა-

დის მოვლეობას არ უნდა გადაუხიოს და წინ მიდიდაცს შეუდრეკელად“. (იქვე) კი, მატრამ ეს ხომ სასურველი კატეგორია, არსებულისაგან შორს მდგარი? ნამდვილად კი, სახოკადოება, ეს ბრმა სჯავი, ერთ წუთსაც არ სდგება, რომ ზიროვნება მთლად შიანთქას, თუ კი დასჭირდება უძღება სტომატის დასაქუო-ფულივლად. თოეთ მოხა (სახოკადოება), ყურმოქნადაც მონა ძლიერისა, სრდილობს დაგომონაფოს, გაჯანდაგუროს, სასწავლო გავიშროს...“ (რგულციობაჲ...) „...სახოკადოებამ წამართვა ის, რაც ბუნებამ მომანჩა, ან კიდეც, თუ არ წამართვა, დამამახინჯა, გაპირუნა და შემლახა“. ასე მოსთქვამს გებო, ეტადემა რგულციობაჲ, რომელმაც ერთად ერთი საჯანე, არაგვის მწიქნარ ტალღებში მოიძებნა სახოკადოება, სხუ უფრო ფართოდ რომ გავსელოთ, მთელი კატეგორია, შ. არაგვისპირელს ერთგვარ საჯადმოუფოდ ეხეება; სდაც რეულია რგულცი, ბრმა, ყრუ, მახინჯი სულით, გულით, და მთლად სხუელით, გამონერწყეპული თავის ხნოვანობითა (რცინათელაჲ), რომელნიც ლაუე გვერცხის სურს აორთქლებენ ირგვლივ, სდაც ზიროვნების შეუოტიებელს სული ეხუთება და ჭტოვებს, შიშით გარემოცული. აკერ საჯადმოუფოთ. საჯანობით საჯადმოუფოთ, ადამიანებო რომ არის ცეტკიდი, სულ ჩაუუოთლებული სახეებია... ძვლებად ჭნეულინი. ელიანი... სიკვდილის ელიანი... კენეს, კენეს და კენეს გაისმის... სტირის ადამიანი, ჭტოვებს; ელანება სიკვდილის შავი ჩრდილი... უნდა მოკვედე...—იმობის ადამიანი. „რისოვის და გავხნიდი, რა ჭქინდას ზრად ჩემ განჩაში ბუნებას? სუ თუ იმისთვის ცტოცხლობდი, რომ გავხნიდი და კვედებო,— რომ ცტოცხლობდი, ვარსებობდი?... ჭმ... მშ რა ვარ, რა სახელი მეწოდებო?—ადამიანი...“ მატრამ რა არის ადამიანი? ადამიანი არის... ადამიანი... ადამიანი... ადამიანი... ადამიანი სიტყვად დარჩა და შინახსი ვერა მოთბავრაჲ. (ადამიანი). იტახება ადამიანი, ემინიან უო-

ველი წუთის, ეშინან ვეგლავრის, და უმთავრესად კი... ღამიანის... ან არის ის?..“
 „— ნუ გეშინან, ღამიანაა... — ზღამიანია... წავიდეთ აქედან!.. აბრ რთვარ მიტყერის... შეშინან!..“ ღამიანს ღამიანის ეშინიან, ღამიანი ღამიანს გაურბის... თითქოს მართლდებს რომელიღაც ანდას: „ღამიანი ღამიანისთვის შეგლიაო.“ — და თურმე უფილა კიდევ მიხეუბი. აბრ რთვარ-მიხეუბი, „რომლის თვლიც ევლავსავით იკვანება ღამიანის გულის უფსრულად ადგილებში და უფილასევე სიამოვნების იკებს... თვალ-წინ გეშლება სულ უფრესის, მისთვის აქამდე დაფარული და უზინარი სახე ღამიანისა... ღვთის ტაძარი. დიდი—მცირე, უფილა იქით მიეშურება. „რთვარ-მიხეუბი“ გაღვინის კუთხეში სდგას. უმხერს. უფილა შიგ შედის... უფილა ციური მატყუარა, თვალთქვი... — ახ, დმერთო, სიდალა, სიღ მოვსებებო წმინდა გრძობა, წრფელი და უანგაროაო“, ჭეითხელობს ღამიანი წუთით რთვარ-მიხეუბი. — „დმერთო, ნუ თუ შესაძლებელი უფილა მავრ ხელაფრურად თვლები ბუხიოს საზოგადოებას, და დჭეზროს ღამიანმა ნამდვილი მოძრაობა გულისა“, — განკრძობს იგოვე, და მისული უკიდურ აღშოთებადის, დმერთს და შესძახის: „უფალო, შარავი ტაძარი, შემუსრე მისი მკვიდრი კედლები, რთვარე შიგ შეიფთე შემუსრეს უფილა ღამიანური გრძობაო... აბრ მისი დედაც... მისი სპორტოც...“ დმერთო, შეობრდე წამებული შენი შვილი!.. დაიშლე ნუ მოხვალ! წაიფანე კებე, ნინოც! ნურც მაცის შემოიფან, წადი, წადი!...“ რთვარე მანც დაიშლე! არ მინდა თქვენ გულს შეგზლო... თქვენი სიადრული გავიგოა...“ მინდა ეც ორი გული მანც არ ვიცოდე! ეც ორი გული მანც მავრებრედას ღამიანთან... მინდა ღამიანის გულწრფელობა მწამდა... მავრანი... დანხუნდა. გუბნები გონებას!.. თვალ დაბრმავდა!.. ღამიანის გულწრფელობა მინდა მწამდა, მინდა!..“ — რთვარე უფალო, გმადლობ! სიხარულის ტრემდის ფრქვევით წამოიხიქა ლოკინში და მხურვალედ უფილს მადლობა შესწირა, რომ სიხარო უფილა გულთმხილავი და არა ცხადაო, — დანქნის

შემომქმედი, და ამით ერთი ორად აღვირებს ტრაგიზმს მომეტისას. ღამიანს ეშინიან ღამიანის შიშველი სულის, ღამიანი არწევს „ნეტარ უცოდინრობას“, რადგან მხოლოდ მის საშეკლებით უფილა შესაძლებელი ცხოვრება კბთა შორის. „რა გვარი სისაძველე არ არსებულა ღამიანის გულშია.“ — აი რა დანკვნამდის მიდის მწერალი. თურმე უფილა თვალთმქვობს, უფილა სწრუობს, უფილა უფილს ატრუეებს; და ამ სავროთა ლიქითში — უფილა ციურობას. ნამდვილადა კი, უფილა თავის თავს აღმერთებს, უფილა სავროთარ მქა“ს დანკრთალებს. სურათი სახარულია.

მეც ვიზარებ მწერლის გულისწრეობას, მავრამ სხვაგვარად შ. არაგვისპირელი აშოთების ის, რომ უფილა თავის თავს აღმერთებს და ნატრობს: „ერთი, ერთი ღამიანი მანც ვინაო, რომელსაც თავის თავი არ გადმერთებინოს, და გულწრფელად მოქმედებდესო.“ (რთვარე უფალო, გმადლობა). სულ სხვა გვარია ჩემი თვალსაზრისი. მე ვწახუნარ არა იმის ვამო, რომ ღამიანი თავის თავს აღმერთებს, არამედ რომ ღამიანს ეშინიან რადან კერებებს, რომელიც თავის თავის გადმერთებს უგრძელვარ, და ამ შიშით შეპრობილი, სწრუობს, თვალთმქვობს... თარმე ღამიანი რომ თავის თავს აღმერთებს, ეს ბუნებრივია და სიბუბე აქნება მის წინააღმდეგ წასვლა. ღამიანის მიუღიო ტრავკიდა იმში მღვალამრობს, რომ იგი იშვითად არის სოღმე ის, რაც არის. მეტ წილად იგი კარდაქმნილი, ანუ შტორნიკის ენით რომ ვსთქვა, „მოხეუნებობთ შეპრობილი“ არსება, რომელიც არის არა ის, რაც არის, არამედ ის რაც სავროთა რომ იყოს, რადგან მას შოთხობის საზოგადოება, წნეობა და სხ... საზოგადოებრივი ცხოვრება ისე დამხინდა, რომ ღამიანი გაღამენდა, მისი პიროვნება წარად იქნეს ქცეული. „ღამიანი საზოგადოებრივი ცხოვრულიაოა სთქვა ძველად ბრძენმა, (არსტოტელე) და დევანდელი უსახეო საზოგადოებაც მას მავრად იმერთებს, და ისიც ღამიანის პიროთ, მავრამ რა არის საზოგადოება? რისთვის არის იგი? რა არის მისი მიზანი - ღამიანი. საზოგადოება-საზოგადოებისთვის — არაფერს ამბობს.

საზოგადოება—ზიროვნებისთვის, დადამანისთვის, რადგან საზოგადოებრივი ცხოვრება ეს ერთი იმ იარაღთაგანია, რომელიც დადამანის მიერ, თავის სასარგებლოდ არის შექმნილი. და დადამანი რომ საზოგადოებრივად ცხოვროვდეს, იგი ამგვარი არა საზოგადოებისთვის, არამედ თავისთვის, არა— მე“ განუწყვეტლივ წრეს უფლის „მე“-ს გარშემო. „უგელაფერი დადამანია, უოგელაფე დადამანისთვისა და ასეუბობს მხოლოდ დადამანი“. (მ. გორგი) მაგრამ საზოგადოებრივმა ნიაღვარმა განაღურა ზიროვნებას, და სახე უცვალა. მსოფლიო სვავი, მახინჯი საზოგადოება ზირ-დაღებულა თვალებს აბრალებს, და უფლას სისხლს სწოვს, რომ როგორმე უღლები სტომაქი დაეკუთოფილოს კერძები გამრავლებულან, დადამანები კი მათ მსხვერპლად ეწირებან. და დღეის დადამანი რომელიმე დახერხულ სობოროს უფრო დასტირის, ვიდრე მილიონებით დახტილ დადამანებს. . . საშინელბაა. დადამანი, ეს რუხების მიეგა, როგორც ის ხშირად თავის თავს უძახის, თუმცა ამისთანავე ისეთი უმნიშვნელო რამეც უფილბა, რომელიც ისევე ფსიაბს, როგორც სიბი ქება, ველურ დადამანის ხელში, როდესაც მის სჭირდება მის მსტავის ან ნადარის მოკერება. ზიროვნება მთლანი, რადგან ჟადონურ წველების ერთი აქნეით, უსახეო საზოგადოების მონა-მსახურად ქვეულა, და რადამანი—არადისა ქვეშ ხელს აწერს. სიანხმდეებს რახე? თვით კი იცის? მთლანა-იოქიფიფება და მსხვერპლად ეწირება თავის ხელთ გათლად კერძებს. საკუთარ თავის გადაგვრებას სულაც არ აწუხებს, თავის ნამოქმედარს კი ცხარე ცრემლით დასტირის. ერთი დადამანი მანძე უნახო, რომელსაც თავის თავი არ გაუღმერთებინოს და გულ-წრფელად მოქმედებულა, ამბობს შ. არაგვისპირელი „გულთა-მიხდავის“ ზიროთ, ე. ა. თავის თავის გადმერთება იკითბა. გულ-წრფელბა კი იმასი გამიანატება, რომ საზოგადოებას ეხმარო, და მის მონა ბოჭად გადაიქნე. სწორედ ეს მორალია უწრფელი. ეს ის საცოდავი მოძღვრებაა, აღტრუხებს რომ ეახან და ცალკე გატეობრიად სხავენ. ვერ წარმოუგებნათ, რომ იგივე გეოიმიზია, მხოლოდ სახე-ცვლილი. სემო

დასკენა მწერლის კი ასე უნდა შეიფასოს ერთი დადამანი მანძე უნახო, რომელსაც თავის თავი უშიშრად გაღმერთებინოს. ეს უფრო ნამდვილი იქნება. „და, უფლამ ჟრო თავის თავზე იფიქროს, და მას უგელაფელად მოჭეუება სხეების ბედნიერბაო. ამ სიტუეობით გასცა ზასუხი დიდმა ჰეტემ სენსიონისტებს, და სამართლიანადც.“

ვახტანგ კობეტიშვილი

თანამედროვე ომიდან

(სურათი იხ. კანის პირველ პირზე)

გერმანია უფელ დონისძებასა ხმარობს, ამ შესანიშნავ ომში გაიზარტვოს: მოსვენებას არავის აძლევს და ზღვა-ხმელეთის გარდა, ზღვა ქვეშა და ჰერშიანც იბრძვის, მაგრამ არც მას აუწებებენ კარგ დღეს და დირსეულ ზასუხით ჰხედებია.

ამ ერთი გვირის წინად დგუშებმა ამბავი მოგვიტანეს, რომ გერმანელთა ცეპელანება (ჰერში მფრინავი მანქანები), ინგლისის ზღვის ზირა ქალაქებს დაეცნენ და უუმზარება ჩამოაგრეს. ეს მათი ოაიები ზირეული არ არის. ინგლისელებს, რასაკვირველია, არა სძინავთ; სინამ მოწინადმდევე ჰერობლანები გამოკეტებია მათ ჰერში საბრძოლველად, ინგლისელები სინაზირო კრეისერებთან ცეპელანებს ხარბახნებს დაუშენენ ხოლმე და დიდ ხარაღსაც აძლევენ გერმანელები დღისით ვეღარა ბედავენ და ხლად და-ღამობით ეხარებია, რომ შეუმჩველანი დაწნენ როგორც ზღვიდან ისე ხმელეთიდან შეიფაღურებოტან; მაგრამ ზოთჟეტობების შექით შესანიშნავენ თუ არა, მაშინვე სირენით) მცხოვრებლებს შეატობინებენ, რომ ქუჭებზე მოერიდონ უუმზარებს და სხალებს ქვედა სართლებს შეუფარონ თავი.

ხეები სურათი წარმოდგენს იმ წუთს, როდესაც გერმანელთა ცეპელიანი, რომელიც რამდენიმე კაცი თავისუფლად ეტევა, ინგლისისაკენ მიეშურება, ხოლო ინგლისის კრეისერიდან მის საზახნებს უშენენ. **მ. იანქო**

*) სირენა - გულსაკლავი და საზარელი სტენაგმინია, ვიბროლი, რომელსაც ასტეხავენ ხოლმე ცუცხლის მოღების, წყალიდობისა ანუ სხვა სხვა ობიექტებდურების დროს.

ფაშა ღიშვილის ლექსები

I

ალისფარი ვარდი

რელისის მზე ჩაჰკრა, ცაზე
 დღის გვირგვინი დადნა წმინდა
 და მიდამო გიშრის ვერც
 ლამის სუნთქვით შეცბანდა...
 ჩვენ ვიდევით აივანზე
 და თვალები საუბრობდნენ,
 ხან ერთმანეთს სწვავდნენ ცეცხლით,
 ხან სიმორცხვეს გაუბობდნენ! —
 მოხველ ჩემთან, მოხველ ახლო,
 ნიაფივით ცქვიტად, წყნარად
 და მღვღვარემ აღისფერი
 ვარდი მიძღვენ სახსოვრად,
 მითხარ—აჰა, სამუდამოდ
 გქონდეს გულზე დასაკონად! .
 არ დაჰქნო! . და თუ დაჰქნეს,
 შეინახე მოსაგონად!..
 — პასუხს მერე, მერე მ-გცემ.
 გითხარ მეტის ველარ მთქმელმა
 და... ერთმანეთს დავგაშორა—
 შენ ღიმილმა,—მე ნაღველმა!..

.....

ტურფავ, ტურფავ,—მაგ თვალების
 ცეცხლით დავწვავ ჩემს გულს ნახად,
 მის წმიდა მტვერს საველ გზაზე
 გადაგიფენ ფიანდაზად—
 და... შენ ჰირკელ გრძნეულ სიტყვებს,
 თან მივითან კუბოს კარად, —
 თვის საფლავშიც შეყვარები! —
 მეყვარები მარად, მარად!..

5 აგლისი 1914 წ.

II

მისაუბრები

მისაუბრები და შენი ხმები,
 ზღვის ლოცვასავით წყნარნი და მშვიდნი,
 ეთეროვანის სუნთქვისა ფრთებით
 გულის ბალიდან ამონახილნი,

იფანტებიან ვარდის ფურცლებად
 და გრძნების სურნელს მიმოაბნევენ,
 მანთებენ ცეცხლად, მიწვევენ შორს, შორს
 და მოსვენებას აღარ მაძლევენ!..
 თვალნი დამწვავნი შუჭ ნაღვერდალით,
 ჩემს გულში ცეცხლის ბედსა ჰქსოვენ,
 მაცდურის მზერით მიგებენ მახეს,
 მამცდურ მზერითვე პასუხსა მოხოვენ.

***

...და აჰა, თუ კი ძაღვიძს გაიგო,
 აჰა, გულის ზღვა ცეცხლო-მოდებული,
 შიგ მრავალ-მთქმელი სიჩუმე ფრთხილი
 გარს ცრემლის ეკალ შემოვლებული!..
 და შიგ იცხოვრე ვარდის ცხოვრებით,—
 მაგრამ ამას კეთხოვ, მარგალიტო!
 რომ გულის ვარდი წუთის საცელქოდ
 და დასაქნობად არ მომიწყვიტო!..

13 აგლისი 14 წ.

III

რასა მპირდება?..

უღრუბლო გული, უცრემლო თვალი
 კოცნის შარბათით აცრილი ბაგე,
 მზერაში ცეცხლის აღ-ნაპერწყალი,
 ლაწვი, ღიმილით მოლიანდაგე,
 უხმო ღუმილში მრავალი სიტყვა
 და მიმოხვრაში ჯადო გრძნეული,
 მსუბუქ სუნთქვაში უმწყლო ღელვა—
 ჩემს ლაბირინტად გადაქცეული?

საით მიმიწვევს, რასა მპირდება,
 სად არის მისი მიზან-სახლვარი!—
 შიგ ჩემი ბედის ვარსკვლავი ჰკრთება,
 თუ სასიკვდილო ცივი ზღაპარი?!..

დეკემბერი—14 წ.

IV

ფ ვ ი მ ს

წვიმს და ეუუენა ვერცხლის წვეთები,
 სარკმლის მიწაზე სრიალით გლუნავს;
 გავეყურებ ზნელ ცას და ქარიშხალი
 იქ მიმოარხვეს ჩემს ფიქრთა ტლუნ ნავს!..

ს ა ხ ა ლ ხ ო თ ე ა ტ რ ი ს დ ა ს ი

კ. ხახანაშვილი

ნ. გიორიძე

რევისორი
კ. შათირაშვილი

ს. რომანიშვილი

გ. ჯაბაური

დ. ბაკრაძე

მ. რომანიშვილისა

ანკარა

ელ. კინკაურიძე

მ. მარტაქისია

ვ. ნინიძე

გ ანაშვილი

მ. თუშვეტიშვილის
მ. თუშვეტიშვილი

ალ. მეტრეველი

სკენარიდისი
ალ. ბადრიძე

ა. ივერელი

ცის ქვემოდ ბნელა, ბნელა ჩემს გულშიც.
ცივა შიწაზე, ჩემს გულშიც ცივა;
სულში ეკალი ამოიზარდა,
ეკალი.- —მჩხვლტაეს და სული მტკივა!

.....

ახ, რა უღმერთოდ მომიკლეს გული
და დამიწყვედლეს ახალგაზრდობაც! —
ჯერ კი მაჩუქეს მე სიყვარული —
მერე წაპართვეს სიცოცხლის ნდობაც!..

ლამეც, ეჭ, ლამეც, დაღვარე ცრემლი,
არ შეუძლიან ჩემს ცარიელ გულს

რომ ისიც კენესით შეგეხმებუროს
და ბანი მისცეს შენს გლოვის ფერხულს.
ლამეც, ეჭ, ლამეც, ცივი წვეთები
ყვლაგ მოსთავაზე მკედარ გულის სარკმელს!
იტირე ლამეც, — ჩემსა მაგიერ —
შენ დაგავალღებ ჩემს გამოსათქმელს!..

ლ. ვაჟა-ფშაველას

ნ ა რ. 15 წ.

4301

მასკარადუი

თვალი ბნელდება, გარეშემოს კი ნათელი სწვავს, მეწამულ კაბათ ხავერდის სუნს დარბაზი სუნთქავს, ქიანურის ხმაც ამ საღამოს უფრო მწუხარებს, და ჯერედ უცნობს თვით ჩემთვისაც მიშლის იარებს... იყო... წავიდა... მოგონებაც არ მაგონდება, შეუცნობელი კი ფართხალობს სულში ზმანება. რომ მკითხოთ ახლა, ნე რა მიწა, რის ლოდინი მკლავს თუ თონ არ ვიცი, რა დავარქვა ამ ტკბილს უხილავს... წარსული მოკვდა.. მომავალის ღიაა კარი, მაგრამ შორს მოსჩანს შეყუთენილი სულდართ მკვდარი. ჩემი სულიცა რუხ ღილაზე მოკვდა ობოლი, წარსულ იმედთა ეკუბოვა მიმქრალი ბოლი, ეროვნულ ცეკვას აჩვენებენ აქ უცხოელებს. ქუივის ქიქინა, მოსთქვამს ზურნა ვკლურ სიმღერებს სიკვდილის ქარად მე იგი ხმა წამომიქროლებს, რეკვიემია ეს რომ ჩემი ვინ დაიჯერებს!.. და მაგონდება მე ვაშლის ხე მაისის თვეში, თეთრ ყვავილებით რომ ვაგებდი ეზოში ლოგინს, აღარ დაბრუნდეს აწ იგი დრო ჩემ სიცოცხლეში, აღარ დაუწყებს სული ჩემი საყვარელს ლოდინს!.. თვალი ბნელდება... გარეშემოს კი ნათელი სწვავს, მეწამულ კაბათ ხავერდის სუნს დარბაზი სუნთქავს, რომ შეაშფოთონ მათ მოწყენა, მუნჯი და მკვდარი, ჩემ რეკვიემად დაფა-ზურნის მოისმას ზარი..

ბ. ტაბიძე

კახეთის რკინის გზაზე

(სცენა)

(ღილის რვა საათია. თბილისის სადგურზე კახელი მგზავრები იყრიან თავს. კასსთან ბილეთის სასყილად ჩამწკრივებულან სხვა და სხვა ყალიბისა და ჯურის ხალხი მაღალ-ვარატნიკიანი წრეში დგომას თაკილობს. განზე გასულა და ისე მიტყვება წრეს).

მოყოლუხტა. Фу! что за безобразия, арафегри „პარიადეა“ არ არის. როდის უნდა მელირსოს ბილეთის აღება! ყველგან გაუ... (დაინახავს ახლა მდგომ ჟანდარმს და წამოწითლებული ენაზე კბაღს დაიდგამს)

თელაველი ვაჭარი. მიიცა რალა, რა კამეჩივით მაწვები, ვა! შენც გერმანია გახდი? ბევრი რომ იწიო, აქ „ჩერედას“ უნდა მოუტადო. ცოტა უკან დაიწი, ლამის სული ამოხაზო. ეს მოყოლუხტა განა კარგი არა

შერება, რო წრეს გარედ დამდგარა! ნამდვილი ქედნები ხართ ეს კახელები.

გლეხი. ბიკოი! შენ შლაკა ხომ არ გიქირებს? ვერა ხედავ პერვი ზვანოკია იყო, თუ არ მივაშურე—იქნება ორ დღეს აქ მოგვიხდეს თვალების ბრეტა.

უენდარმი. Назаль, назаль куди ле-зись.

(საბარგო კანტორასთან დადი სრესა)
ქენინა. მომხედეთ აქეთ, თუ ღმერთი გწამთ, მიიღეთ ეს ჩეკი; ხუთი ფუთია ჩემი ბარგი.

ვესოგჩიკი. Четыре рубля девяносто пять копеекъ.

კნ. რა ბრძანეთ?

ვეს. ვოთხი მანეთი და ვოთხმოცდა ხუთმეტი კაპეიკი, ბატონო.

კნ. ჰე! ჰე! ნუ მასხარაობთ გენაცვათ, სწორეთ რა გერგებათ?

ვეს. იმე, კი არ ვმასხრობ, მეიტათ, ბატონო, ვოთხი მანეთი და ვოთხმოცდა ხუთმეტი კაპეიკი, ნუ მაცდენთ. მაგი ჩემგან კი არ დაწესდა, ჯვობში პასტანავლენია“ გახლავთ.

კნ. როგორ თუ ფუთი მანეთი? შე დალოცვილო, რად გვიხაროდა რკინის გზა. ამისთვის? ვის გაუგია, გენაცვათ! რკინის გზა თუ არ გვინახავს იგრე გზები?— ხომ მივლია. ფუთი აბაზათ, ხუთ შაურათ ყოფილა მუღამ.

ვეს. ვაენობაა, ბატონო, და ესპლოტაციას ფული სკირდება, მომეცით. ნუ მიკარგავთ ღროს.

მღვ. სული ნუ წაგიწყდება, დაო, მიეცით ჩქარა. ხომ იცით მაგის ბრალი არ იქნება, „პოეზიი“ დაიძვრება საცაა

კნ. ოხ! ოხ! ღმერთმა შევიდობა მისცეს თქვენს რკინის გზას. (იღებს ფულს)

პოე. Господинъ конторщикъ! ჩემი ბაგაეი ორი ფუთი და ერთი გირვანქაა. აი მიიღეთ ფული. (აწვდას ხუთ მანეთს)

ვეს. (არ მანეთს უბრუნებს) Три рубля взято съ васъ.

პოე. Что вы! ღმერთმანი ეს ხომ გატყავებია!?

ვეს. Ну чтожъ, правила братъ.

პოე. Фу, кругомъ безобразіе! (ისმის მკარე ზარის ხმა. შეაქნება ჩოჩქალი, ხმება: „ჩემი, კანტორჩიკო! ჩემი!“ ანა, ანა! ჩემი აიღე, ჩემი!“ აამენღე ჩემი წინ გადმოგიგდე“).

ვეს. დეთმინეთ, ბატონებო, დეთმინეთ! ვუჩემოთ პოეზი ბიჯსაც ვერ ვადაღვავს, ნუ შიშობთ.

მღვ. აი, ბატონო! ექვსი ფუთი ბარგი მაქვს. მეტი წილი საეკლესიო ნივთებია. სკიდკას გოხოვო, თანაც ოთხი ბილეთი მაქვს. იმედია ამ ბილეთებისას მომიტრით.

ვეს. (დააკვირდება ბილეთებს) მამო, ეს სამი ბილეთი ხომ სხვებისაა, წელან მაჩვენეს, თქვენ საიდან ჩავივარდათ ხელში?

მ. ჭიაურელი

დღევანდელ დილის გამართვის გამო სახ. სახლში

მღვ. (ენა ებმება) არა... ბა...ტონო ჩემი ცოლშვილი იქნებოდა... მაგრამ არა უშავს რა. მაგეებს თუ არ ჩასთვლით, ერთი ბილეთი მაინც ჩათვალეთ.

თელ ვაჭ. ლასპაღინ ხაროში, ეს ქალალი თქვენია?

ვეს. კი! მეიტა. აქნა თორმეტი ფუთია და ათი გირვანქა ბაგაეი. ცამეტი მანეთი იქნება. თუ ნათლულის ბილეთისას გამოვალთ, რამდენიმე კაპეიკს ნაკლებ ვიანგარიშებ.

თელ. ვაჭ ვერ გამოგია რასა ბრძანებ.

ვეს. ყრუ ხომ არა ხარ? ცამეტი მანეთი უნდა გადაიხადო.

ვაჭ. იალღიში არ იყო. ჩემი წასაყვანი ბილეთისა ოთხი მანეთი და ათი შაური მივეცი. ჰამაც ორი კაპეიკი ვაენი ნალოგი გადავიხადე.

ვეს. ვიცი რომ მიეცი, მაგრამ კიდევ ცამეტი მანეთი უნდა.

ვაჭ. კარგი ერთი და მამა გიცხონდა. თუ არა ხუმრობ, მაშ ჩემი ვეში უკან დამიბრუნეთ.

დაჭრილი სალდადი. „Честь имѣю представить равнини салдать“.

ვეს. ჰო! რა გინდა? მოკლედ სთქვი.

დაჭ. სალ. Прикажить мои вещи вавгонъში შევიტანო და ვიმგზავრო.

ვეს. Проходной есть?

დაჭ. სალ. Такъ точно, მაგრამ кармаеой не палагаются что-ли თქვენ ვავგონში? კახიონათ არ უნდა ვიარო? ყველგან ვავგონებში საქმელებს გვაძლევდენ, აქ კი ამბობთ ანე პალაგაიტსიოა“. Ты, что за чортъ! ამათ რა იციან რა არის ვაენობა. (ისმის ზარის ხმა, ფშვითანი და მატარებელი იძვრება)

გენო

(დასასრული იქნება)

როგორ ცხოვრობდა აკაკი?

აკაკიმ თავის ცხოვრებაში ბევრი სიმწარე განიცადა. იმჟ თავიდან ამ კაცის ცხოვრება, სამწუხაროდ, შევიწროებულია სხიით მითითით. რაკი აკაკი ერთხელ ასცდა ცხოვრების წესიერ ბირობებს, მის სწორე გზასა და ზო-მიერებას ნივთიერების მხრივ, მის შემდეგ იგი მის გამოსწორებას ვეღარ ახერხებდა; შინაურმა და გარეულმა ბირობებმა ნაძირე ქართულები ვაბით სავსე ცხოვრებამ, იგი მკაცრად მობან-ღეს თავის თავის პატარისცემას და მხრუნ-ველობას. ასეთმა ბირობებმა მასზე მეტად ცუდით იმოქმედა, ამით აკაკი ძველ იქმნა და სის ტიპათად დასჯილი.

ზოგბი იტყვიან, აკაკის თავმოყვარობა არა ჭქონდა, აკაკის შეძლებაც კაი მოეპოვებდა და უოველ მხრიდან დახმარებასაც აძლევდნო. ჩვენ კი ვიტყვიით, რომ აკაკის თავმოყვარობაც ჭქონ-და და მისი კაი შეტრება, მკრამ რაკი ერთ-ხელ ასცდა ცხოვრების ზომიერ სახსარს, რაკი ერთხელ მისი ცხოვრების ბირობები არა ნორმალურს ბირობებში მოთავსდა, მის შემდეგ იგი ამის დაძლევას ვეღარ ახერხებდა, თავს ვერ ახწევდა.

აკაკი იმჟ თავიდან მუღმივი დახმარული დროული უღუფა არა ჭქონდა, ამის კამო მისი ცხოვრების დღენი გახდა მის მუღმივ სავალ-ლოდ და სავადებოდ. ამას შემდეგ წერბე-ში ნათლად ვნახეთ. აკაკი სხელოვანი შგოს ნი ეყო, კაი ლექსებს სწერდა, ეკლა ადადებდა და აქებდა მის სახეს და ნაქიერებას, ეს ეყო მისი სიმდიდრე, უღუფა და საცხოვრებელი.

ამს კი რევიინ კითხულობდა, ამ ნაქიერ კაცს, მუღმი დღე რა ცხოვრების ბირობეში ჭქონდა, რა დღეში ეყო მისი დღიური საზრდობა, სად იდგა, სახლის ქირას როგორ აძლევდა, ან რას სჯამდა და რას სუამდა. იტყვიან ბევრნი, რომ აკაკისთვის ვეკლა ქართუ-ლი კაცის სახლის კარი დაი აუფო, მას არც სახლის ქირა შეაწუხებდა და არც საჭმელ-სას-მელით.

შემიძება ეს ასეც უფთალოთს, ამის წინააღმდეგო ჩვენ არა ვართ. მკრამ, როგორც ვიცით, თვით აკაკი კი ასეთი სახლის კარის

კლების და ასეთი ბურმარდის მკაცრი მოწინა-აღმდეგე გახლდათ. მას სულაც არ ესამოვნებდა ასეთი ბირობები და მუღმი დღე აქებ-იქით სიარული. მას ჩემთვის ბევრჯერ შემოწივლია: გუდახსნიით და თან უთქვამს, რომ „შერთან დასამალი არა მათს რაო“.

ამიტომაც უნდა მოგახსნიით, რამ აკაკის ცხოვრება უოველთვის გაჭირვ-ბით ეყო მორთული და მის სუოველობა სეთქრებებულს შეადგენდა ის კარმოება, თუ დღიური საზრდო საიდან როგორ ემოვნა, ან სახლის ქირა როგორ და საიდან მიეცა, ნამე-ტურ ამ დროს, რაც იგი რომელსაში სისტუმ რომ იდგა და თახი ეკავ ქართო.

სწორედ ასეთის კარმოებისაგან აკაკი მუღმივ მღლავარებაში ეყო ჩავარდნილი, მისი გარეგან ცხოვრებას ვეკლას წინაშე აშკარა გახლ-დათ, ხოლო შინაური ცხოვრების ბირობები უნობა და სადღუმლო, იგი მარტო აკაკიმ იცოდა და თითო ორთა ამ ბირო, ვისაც მისი კარგი დაახლოებული ცნობა ჭქონდა. ნუ გაბეკვირდუ-ბით ის კარმოება, რომ აკაკის ასეთი ცხოვ-რების კამო თითქმის უმეტესობის სიმძლავრე და ზილად აქვნდა რაც მას ცხოვრებაში უმნიშ-ვნელად არ შეიძლება რომ დაჩქეს. ამ კარ-მოებას თვით მის ბოკოზავადც ჭქონდა დიდი სეკავლება.

ზ. ჭიჭინაძე

(შემღვი იქნება)

თეატრის ისტორია

უძველეს საბერძნეთის თეატრი

თანამედროვე ავსტრალიის ბირველოთილ ხალხების მისგანად ბერძნებსაც თავის განვითარების ბირველ სთეუხურზე დემოთისთვის სასიამოვნოდ მოახნდათ ის, რაცა ასიამოვნებდათ თვით მათ. ამათ მაქქონდათ სამხსვერზლოსე სუუეთესო საქონელი, დოთისათვის შესაწირად ძვირფასი ნივთეულობა და ატკობდენ დოთის უერთს სმენას სიმღერთათა და მუსიკით. ჭომერს

აღადაში მოთხრობილი აქვს, თუ როგორ იმ-
ღორადენ ახეანება მთელი დღის განმავლობა-
ში ახოლნის წვალობის დასამსხურებლად.

საბერძნეთის თეატრის ჩანსასხს ჩვენ ვხე-
დავ უძველეს ბერძნებს ამ სარწმუნოებრივ
დღესასწაულის შინაარსში... ცნობილია რომ
ელეფინში შემამულეთა მფარველი ღმერთის
ღმერთის ჰერკულესი იმართებოდა სარ-
წმუნოებრივ-დრამატული დღესასწაული. განს-
კუთრებით ამგვარი დღესასწაულები გავრცელებული
იყო აგრეთვე წოდებულ "დომინიკესზე",
ბერძენ ღმერთების შორის უმხარულეს ღმერ-
თის დიონის დომინის ჰერკულესი იმართებოდა.
ამ დღესასწაულს თან მოსდევდა მუსიკა, ცეკვა და
სიმღერა განსაკუთრებულ ჰიმნების, რომელ-
საც უწოდებდნენ დიომინისს. დიომინის ში-
ნაარსი აღებული იყო დომინისზე შეთხზულ
მითებიდან. ამ მითებში მოთხრობილი იყო დი-
ონისის გამართვა, მისი ტანჯვა (მხეცვამა შუა
კახლიანს) და ბრწინება (აგი მხის ღმერ-
თში ზეგსმა მკვდრეთით აღადგინა).

ზორველად დიომინისს მთელი გუნდი
მღეროდა, შემდეგ თანხმის მომხრე გუნდს
ერთი ზარი წინამძღოლის სხეულდებოდა.
წინამძღოლი კითხულობდა ნაწევრების დომინის-
ზე შეთხზულ მითიდან და გუნდი კი მღეროდა
ცეკვოდ და მით გამოთქვამდა თავის კრძო-
ბას გერმანიის შესახებ.

გუნდისთვის ერთი ზარის მიმტევა ახუ
წინამძღოლის გამოყოფა ზორველი ნაბაჟი იყო
სიღრმედან დრამაზე გადავლიდა. ამ გამოყოფ-
ეფამ დაბად დალოცო წინამძღოლს და გუნდს
შორის და მთ სიმღერა დრამად გადაქცევა.

დიომინისს შემთხვეული მგონება არ
კმაყოფილებდებოდა მარტო დომინისზე კავ-
რცელებულ მითით და სარკველობდნენ
აგრეთვე სხვა ღმერთებზე გავრცელებულ მი-
თებთან. ვინაიდან ამ მითების შინაარსი თან-
დათან რთულდებოდა, ამისთვის სჭირო შე-
ქმნა შემდეგ დიომინისში ერთი წინამძღოლის
მკვიდრად ორის გამოყენება. დიომინისში ეს
ცვლილება ზორველად უძველეს საბერძნეთის
მგონსამა ესქაფოსმა შეიტანა.

ესქაფოსი ცხოვრობდა ქრისტეს დაბადე-
ბამდე 525—456 წლებში, მის ტრაგედიის

მამის უწოდებდნენ და დრამატიკი ქმნიდა 40
ზაქსა, რომელთაგან ჩვენამდე მოსდევს 7 ზაქ-
სამ მოახწია. ამ ხნადან დიომინისის სიმღე-
რამ მიიღო დრამის და ტრაგედიის სახე და
გუნდის წინამძღოლეთა საბერძნეთის თეატრის
მისხობებში გავრცელებნენ, სოლო დიომინისში
კი გავრცელებდა დრამად.

დრამატული ზოგისა ეპიკურ ზოგისა-
გან განსხვავდება მით, რომ ეს უკანასკნელი
გვიხსტავს წარსულში მომხდარ ამბავს,
სოლო დრამატული კი ამ ამბავთან გვახლო-
ვებს და გვაგონობინებს, ვითომ ამბავი ახლა
ხდება. ეპოსი მოთხრობას მომხდარ მითქმედე-
ბის შესახებ და დრამა კი თვით მოქმედების
გამოხატვას.

დიომინისში ორი წინამძღოლის შეტანით
შესაძლებელი გახდა სცენაზე ერთად იმავე
დროს ორი ზარის გამოყენება. ამის შემდეგ
გმირებს აღარ დასჭირდათ თავის გმირობის
ამბის მოთქვა. რაც უნდა ათასი წლის წინად
მომხდარი ამბავი უფთალოყო, გამოდგოდნენ
მისხობანი სცენაზე და თავისი ხმათა და მო-
ძრაობათ გამოხატავენ ამბის მომქმედების
ცოცხლებლად.

აქედან არ შეიძლება ისეთი დასკვნა გამო-
ვიყვანოთ, ვითომ მგონებს ამ ხნაში თავის
დრამებში ორ გმირზე მეტის გამოყენება არ
შესაძლებელია. თვითიველი მისხობა ზაქსაში
რამდენიმე ზარის როლს ასრულებდა ტანისმო-
სისა და ნიღბის შეცვლით, შეუძლებელი მის-
ლოდ სცენაზე ერთად იმავე დროს ორი ზარის
გამოყენება იყო.

ქრისტეს დაბადებამდე მეექვსე სუგუნში
ზორველად ფრინახოსმა შემოიღო ქალის როლი.
წინად თანამედროვე თემის ტრაგედიებში არ
კებოდა. ფრინახოსმა ამ მხრით ტრაგედიე-
ბის შინაარსში ცვლილება შეიტანა. აგი შეესო
თავის ტრაგედიასა მადეტის აღებას სპარსელე-
ბისაგან. იმავე დროს დაიწყო სტირული დრ-
მის წერა, რომელსაც ჩვეულებრივ დრამის შემ-
დეგ არღვევდნენ, შემდეგ მალე სცენაზე შესაშ
ზარც გამოიყენეს, მგრამ ამას შემდეგ.

გიგლა მეზუკი

განახლების დილა

მთელი დამე წვიდა წვიმა
კოკისპირულ თქრაილითა.
და ცის კიდე დაამსხვრია
გრგვინამ ქექა-გრაილითა.

და მგ ღამეს მოჰყვა დილა
შუბლ-გახსნილი, სპეტაჲ-წყნარი.
და გვირგვინად მოევიღნა
მას ღაქლიაჲ, სხივ-ნარნარი.

და ეს უცხო ღღე სპეტაკი
აღარა ჰგავს გუშინდელსა:
გუშინ მტერისგან სუნთქეჲ სკირლი;
ღღეს... მადლობა შემოქმედსა!

ოჰ, გიჸმაჲო ნიღღარო!
შენ, ძლიერო გრგვინის ღმერთო!
მე მსურს, რომა დროთა-დროთი
ჩემს ყოფა შიც განიღმერთო!..

რომ წარეცხო წარსულ დროთა
მონახვეწი მასში მტვერი —
და მომგვირო განახლების
დილა სპეტაჲ-მშვენიერს!

ი. ტამაღელი

წარმოდგენები დუშეთში

ქ დუშეთს ამ ბოლო დროს კულტურულად ცოტათი გამოცინესლება დაეტეო. მიხეიხი ამ სასაბაოფროთა მთავლებისა - არის ქ. შ. წ. გ. ს. განუოფილები და სტენის მოუფრეთა წრის დაარსება აქ ჰირველი დაწესებულება ჯერ ვერ არის სამოქმედოთ ჟეოფიან კადასტრში ჩაუენებელი, ხალა მეთე მრავალ დაბრკოლებათა მიუხედავად სინდისიერად იღვწის ჯერ-ჯერობით. წინად წელიწადები გაოფიდა სედიხედ, რომ დუშეთები ერთ წარმოდგენასეც ვერ ეღირსებოდნენ. ახლა კი თვეშიც თრ-თრისა მარაჯენ.

მარტის 7, განსვენებულ მგოსნის აკაის სსოფინს ჰატეასეცემლად, მისი თრმონის თაჯე

წ. გ. ადგილობრივ განუოფილებიან გამტეგნის თასნობით სტენის მოუფრეთა წრემ გამართა სალიტერატურო საღამო. ამ საღამოსეც დაკობაშვილმა წაიკითხა რეფერტი; რომლითაც დამსწრეთ გაეცნო მგოსნის ცხოვრება და მის ნაწარმოებთა შინაარსი. დადგეს „ზატარა კახა“ (ორი ჰირველი მოქმედება). მასხაობთ ეტეობით თაფიანთი საქმისადმი სინდისიერად მოქნევა და ეველამ თაფთაფიანთი როლი კარგად ჩატარა. განსკუთრებით სასოკადოფის უფრადლება და ტაში დამისახურეს გ. მასიურადქმ (ზატარა კახა), ა ბერიშვილმა (რეფს ბებურიშვილი), ს. ნამარადქმ (გაგი ჩოლოყაშვილი), დ. კობაშვილმა (გელა), თსიტაშვილმა (მწყემსი) და ნ. კანდელაკმა (ტურფა). შემდეგ მოქმევა მგოსნის რვეული ლექსების წარმოთქმა. მშვენიერად წაიკითხა ლექსი ადგილობრივ ეაფების სკოლის ერთმა მოწაფემ, რომელიც დაჯდოფების ნანგლად, მასტიკად დასაჯა თაფისმა მასწავლებელმა (ქანთველი ეს ახედატაოგა და საევირველი აქტენატა ადგილობრივ სტენისა, რომელიც მტეონე ფიესს სდეეს; შემდეგშიაც ხელი შეუშალს ეოფლის ძალით უოფელ კეთილ სასოკადოფ საქმეს). ლექსების შემდეგ გუნდმა გ. გაღაშვილის ლიტბარობით რამდენამე სიმღერა შეასრულა. საღამომ კარგი შთაბეჭდილება მათხდინა სასოკადოფისეც და მადლობელი დარჩა საღამოს მეთაურებისა.

მეთე წარმოდგენა გამართეს 1 აბრილს, დასდგეს „ხანუმა“. თითქმის ეველა მასხაობთ, ცოტას გამონაკლისით, მოლოდინს გადააჭარბეს, კარგად წარმოადგინეს და ხალხიც დიდი ნასიომოვნება დარჩა. მათ შორის მანც ირჩეოდნენ: ქ.ქ. ვარ სიდამონადქ (ხანუმა), ს. ბერიშვილი (ქატატა) და ნ. კანდელაკი (სონა); ბ. ბ. ვ. მტერველი (მაიჩი), ს. ნამარადქ (თ. ვანა), დ. კობაშვილი (ტიმოთე), მ. თსიტაშვილი (კაოფა) და სხ..

თრევე წარმოდგენას სასოკადოფს ბლომად დაესწრო. სასოკადოდ წარმოდგენებს ძლიერ ეტანება დუშეთი ამიტომ წრეს დიდი ენერგია და მეტადინება სჭირია, ეოფელიეც დაბრკოლებით თავარმე თაფიდან ათორის და დაეკმაოფილოს ხალხს წუფრილი. მართალია ბეერი დაბრკოლება ედობება, მატრამ მუყაითობას და ბეჭით

შრომის არ დაუტოვებს რა წინ. სხადე ახლა იმართება წარმადგენები, ეოდეშხრეე ძლიერ შეუსაბამოა: შენობა ეიწრო და დაბადა, სტენისათვის ადეალი უუარგისია. ამას რომ დუშეტოთ დეორანციების სიდანისე, სხე მარეობადობათს უქინდობას, ინტელექტურ ძალათ სიმძიერე, სოგეობა ვაუბატონებესაზანხელის შეშლას და სხ. ადეალი წარმოსადგენია, თუ რა შირთებეში უხდებთ წარმადგენების გამართეა: აქურ ნორანს სტენის მთეყარეათ წარეს. მიუსდუაჲ ამისა, წარეს ვერ რეიანხად და სინდისერად მიჰეუეს სქემე და შემდეგ, თუ შრომა არ დისარა და არ შიქედა უურადლებას უშეიქელო წერდიშნებს, რეორანცი ეოე 7 მარტს ინდინდერტი, სქემე სასურედეგ მთეყარება და მისადინდელ ნეოფესვც გამადეებს.

შემოსავლიც თრეეუერ რეიანია ეოე.

შორეული

ქართული სახიობა

პართველ მხარე. ახსანაგოზაჲ მ. ქორელის რეჟისორობით თხზებათს 15 აპრ. წარმადეიანს „ოიდიშის მუჟე“. დიდის ხელოვნებით შეასრულეს ალ. იმედაშვილმა თიდიშის, ალ. შანშაშვილმა—ტარეზი. კარგები იყუნენ ი. ზარდალიშვილი—კერან და ან. ქიქოძე—იოკასტა. რეჟისორის შირიე ზეისა რეიანხად ეოე დადეგეული. სოუნტოფონი აიუნენ მს ვანა. სილოე უსას: სინია მოხუნენი. დედძალი სსზოგალოკაბ დაესწრო.

გულია

ბაზილიანს დილატე კვირას, 12 აპრ. ჩეულებრივად ერთი საათით გვიან დიწყეს და განცხადების თანხმად არე ლექტორმა დოქო უხანამე წაიკითხა ლექცია. სამაგიეროდ ეს ნაკლი მშენიერად შევისო მკაცსაძის გუნდმა, რომელმაც გლენერ ტანისამოსებში რამდენიმე გლუხური სტენა გვიჩვენა. სიმღერები საუცხოეო ეოე და საზოგადოებამაც ტაშით დააჯილოვა, სასიამოვნო, რაკრავა და ტკბილი მოსასმენი ხმა აჴეს ნიკო კაცსაძეს. დილა საყურადღებო ეოე იმ მშრითაც, რომ ქალ-მწერალი (დ. ახელედიანი, ბაბილიან, ცქეტი) მიიღეს შონაწილეობა. დ. ახელედიაჲ მშენიერი ლექსები წაიკითხა (ერთი მათგანი — „ქართველი დედის სტედა“ ჩვენს ჟურნალში ეოე დამბეჭდილი). უბოროად-სიკვდა გამოირეიეს გ. ქუჩიშვილმა და ი. გრიშაშვილმა თავთავისო ლექსებით. საუცხოეო ლექსი წარმოსთქვა ს. აბაშელმა. ვანო სარაჯიშვილმა ხუთამდე სიმღერა შეასრულა. ქ-ნაჲ 5. დავითაშვილმა და ალ. იმე-

დაშვილმა წარმოადგინეს „დედა და შვილი“. კარგი დედა იყო 5. დავითაშვილი, სუსტობდა ალ იმედაშვილი (როლოც კარგა არ იკლდა). პიესა სუსტად ეოე დადგმული, ხალხი ბლომად დესწრო.

უსავანო

სახალხო სახლში სახ წარმ. მმართ. წრემ კვირას, 12 აპრ. წარმოადგინა „იმედის დაღუპვა“. ხალხი ბლომად დაესწრო

ნაპოლეონის თეატრში

შეზაბეს. გ 11 აპრილს, წარმოადგინეს იე. გიგოშვილის ახალი დრამა „შურის ძიებდა“, რომლის მოკლე შინაარსი ასეთია: სოფლის მამასახლისად ნამყოფი ალექსი (გ. სვანიძე) აღშფოთებულია, რომ მის ნაცულად მამასახლისად სხვა ამორჩირეს, და გადასწყვეტს ახალი მამასახლისის (გაბინაშვილი) მოკლას. ამის აღსასრულებლად მიჰმართავს იმეე სოფელში მტხოვრებთ შაქროს (გოგაშვილი) და სესიას (ლოლაძე), რომელნიც, მართლაც, ახალ მამასახლისს მოკლავენ მით უფრო, რომ ალექსი მით ჰირიდება: „თუ თვეენ დავიტირეს, თვეენ ცოლშვილს მე ეუშვილიო“... მკელელებს შეიჰყრობენ... მამასახლისად მაინც ალექსის არ აირჩევენ. გაბრაზებულა... დატყეებულა ცოლშვილს, შველის მავიერ, ლანდუვა-გინებით ვარულ აგდებს... შაქროს მეუღლე ვარო (მარ. მარგველაშვილი) დასნეულდება... შაქრო სატუსალოდან დაბრუნდება, მაგრამ მის მოსვლისთანავე ვარო გარდაიცვლება, და შაქრო გადასწყვეტს, რომ ალექსის შური იძიოს...

თვით ფაქტი შურის ძიებისა შემდეგში, ფარდის იქით უნდა მოხდეს, თვით პიესა მიგვანახა შესავალად იმისა, რაც უნდა ავტორს ეთქვა... შეუწუნარებელია ის გარემოება, რომ თითქმის ყველა უმთარეისი ადგილები სხვა და სხვა ნაწარმოებინდანაა ამოკრეფილი, რის გამო ერთ მთლიანს ვერაფერს იძლევა... სრულიად მეტად მიგვანჩია მთელი პირველი მოქმედება, რომელიც პიესას მხოლოდ აზვიადებს და აქუტამცებს... მხატვრული მხარე ხომ ძალზე მოისუსტებს... ამ გარემოებას მიუმატეთ ისიც, რომ პიესა სრულიად მოუწოებლად დაიდვა, რომ მომქმედნი ბორნი (ვარდა მარ. მარგველაშვილისა, გოგაშვილისა და გაბინაშვილისა) სრულიად უეფრულინი იყვენ, რომ პიესის მსვლელობას ზედ ერთოდა მაქქერალ ლახანდარა ახალგაზრდათა უხამსო ტყვეა, და ნათლად წარმოადგენთ მთელ საღამოს ვითარებას...

საკვირველია, სად არიან თეატრის მესვეურნი?!

მოკეთე

ავლაბარის სახალხო თეატრში კვირას, 12 აპრილს. ავლაბარის ქართ. სახ. წარმ. მმართ. წრემ წარმოადგინა „დღენი ჩვენი ცხოვრებისა“.

წარმოადგენა დაწყოე გვიან ათის თხუთმეტ წუთზე ევლოკია ანტონოვნა—საუკუნისა სუსტი ეოე. არ შეჰფეროდა ასეთი მძიმე ტეირთი. იოლა ნიკოლაევა—კავთერი შეუფრებელი ეოე, მკადედად არ ისმდა მისი სიტყვები. გლუხოვეცი—თეიძეს არა უტირდა რა.

ПРОДОЛЖАЕТСЯ ПОДПИСКА на 1915 годъ, на журналъ

ТЕАТРЪ И ИСКУССТВО

52 № еженедельнаго иллюстриров. журнала (свыше 1000 иллюстр.)

12 ежемѣсячныхъ книгъ „Библиотеки Театра и Искусства“ въ которыхъ будутъ помѣщены беллетристика, научно-песулярныя, критическія статьи и т. д., около

40 новыхъ репертуарныхъ пьесъ,

„Эстрада“ — сборникъ стихот., рассказ., монолог., и т. п. съ особой нумер. стран.

Въ 1915 г. „Библиотекѣ“ будутъ помѣщены, между прочимъ, слѣдующія пьесы: „Осеннія скрипки“ И. Сургучева, „Начало карьеры“ В. Рышкова, „Уходящіе боги“, П. П. Гнѣдича, „Пѣвецъ своей печали“ — О. Дымова, „Пигмаліонъ“ — Б. Шоу, „Домъ“ В. Тардова, „Дѣти грѣха“ В. Евдокимова, „Новѣсты“ С. Юшкевича, „Лейтенантъ Фон-Пляшке“ А. куирина и др.

Подписная цѣна на годъ 8 р. допускается разсрочка: 3 р. при подпискѣ, 3 р. 1 апрѣля, и 2 р. — 1 июня. За границу 12 р. на полгода 4 р. 50 к. (съ 1 января по 30-ое июня). За границу 7 р.

Иногородніе, желающіе ознакомиться съ журналомъ, получаютъ за семикопѣчную марку текущій № бесплатно.

Главная контора ПЕТРОГРАДЪ, Вознесенскій пр. № 4. Тел. 16 - 69

ПРОДОЛЖАЕТСЯ ПОДПИСКА НА 1915 Г.

на еженедельный богато-иллюстрированный журналъ

VII г. изд. **„РАМПА и ЖИЗНЬ“** VII г. изд.

Подъ редакціей Г. Мунштейна (Lolo)

Театръ — Музыка — Литература. — Живопись — Скульптура.

Подпис. цѣна: годъ 6 р. 50 к., $\frac{1}{2}$ г. 3 р. 50 к., 3 мѣс. 1 р. За гран. вдвое 75 к., 1 мѣс. 60 к. Допускается разсрочка, Объявлен. впереди текста, 75 к. строка петита, позади текста 50 коп.

Бесплатная премія для годовыхъ подписчиковъ:

Галлерей сценическихъ дѣятелей

роскошно-иллюстрированное изданіе

1900—1915 гг. Томъ 1-ый (въ двухъ частяхъ)

СОДЕРЖАНІЕ 1-го ТОМА:

Монографіи, харантеристики и біографіи сценическихъ дѣятелей драмы, оперы и балета. Статьи, очерки, воспоминанія, стихи: Александра Амфитеатрова, Юрія Бѣляева, Н. Н. Вильде, Евг. Гунста, В. М. Дорошевича, Александра Койранскаго, С. Кара-Мурза, Ян. Львова, Лоло И. Пеняева, кн. А. И. Сумбатова, Ю. Соболева, Н. Е. Эфроса, М. Юрьева, Сергѣя Яблоновскаго. Снимки въ жизни и роляхъ, зарисовки, Шаржи и проч. Репродукціи рѣдкихъ портретовъ и фотографій изъ музейевъ А. А. Бахрушина и В. В. Протопопова

52 большихъ портрета (на обложкѣ) аргистовъ, писателей, композиторовъ и художниковъ, болѣе 2000 снимковъ, зарисовокъ, шаржей, карикатуръ и пр. **52** Собственные корреспонденты во всѣхъ западноевропейскихъ театр. центрахъ

ОТКРЫТА ПОДПИСКА на весенній и лѣтній сезоны съ 1-го марта по 1-го сентября — 3 р. 50 коп., съ преміей — 5 руб.

АДРЕСЪ: Москва, Богословскій пер. (уг. Б. Дмитровка), д. 1. Тел. 2-58-25 Контора открыта ежедневно, кромѣ праздничныхъ дней, отъ 11—4 часовъ дня. Подписка принимается: также въ Москвѣ у Н. И. Печковскій (Петровскія линии), въ книги, маг.: „Новое время“ (въ Петрог., Москвѣ и пров. гор.), въ муз. маг. В. Бесель и К^о (Москва, Петровка, 12), М. О. Вольфъ (Москва—Петроградъ) Л. Идзиковскій (Кіевъ) и во всѣхъ книги, магаз. г. Москвы и провинціи. Можно подписываться по тел. 2-58-25.

ნომრები! „აპროკრა“

ახლად შეკეთებული, საუცხოვოდ მოწყობილი, სუფთა, ელექტრონის სინათლით ქალაქის შუაგულს, ევრონოვის ძეგლთან. ნომრები ოთხი აბაზიდან. ნომრებში სამზვარეულო, ცხელი და ცივი წყლით საბანოებით (დუში და ვანა).

თბილისი, მიხეილის პროკ. № 5.
ტელეფ. 13—14 (წ)

ვერსიული ორგანიზაციის და თარგმანი-ლი ხელნაწერების განყოფილება

გა-გადიდურს, კორექტურას და გამოსვ-მის საქმეს. მისამართი: პეტროვლ დამო-ცემბაო ცენტრალური კანტორა „განათიანი“, თბილისი, მიხეილის პროსპექტი № 18.

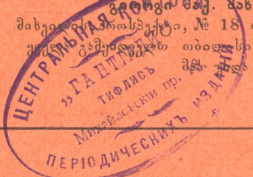
პირველი მარტიდან წლის დაგეგმვად
შუარსი ჰიდრს 4 მ.

ეურნალი
„თეატრი და ცხოვრება“

გასაუიდათ თბილისს და შროვინგაში გადაეცა ურნალ-გახეთვის გამაგრელებულ კანტორა

„განთიანი“-ს

განთიანი საქ. მხარაძეს
მხეილის პროსპექტი, № 18 ფოსტის უთი № 21.
გამაგრელებ თბილისს და შროვინგისას
მს. ჯდა მამართონ.

РУССКАЯ ИЛЛЮСТРАЦИЯ

Еженедельный иллюстрированный журналъ

Издание Т-ва И. Н. Кушнеревъ и К^о, Москва

Подписная цѣна: на годъ 6 руб. на полгода 3 р. 50 коп. на 3 мѣсяца 1 р. 80 к., на 1 мѣс. 65 к. Подписной годъ считается съ 1 февраля

Подписка принимается: въ МОСКВѢ: Пименовская, 16 и Николаевская 8; въ ПЕТРОГРАДѢ: Фонтанка, 117; въ КИЕВѢ: Караваевская, 5.

Редакция и контора: Москва, Пименовская, 16, телеф. 3-71-63.